

ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Стащук Олена Володимирівна

доктор економічних наук, професор,

завідувач кафедри-професор кафедри фінансів

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Україна

Ефективне функціонування кожного без винятку суб'єкта господарювання неможливе без належного управління його фінансовими ресурсами. Оптимальне формування, ефективне використання та обґрунтоване розміщення фінансових ресурсів підприємств дозволяє їм досягти стратегічної мети функціонування – отримання максимального прибутку та максимізацію добробуту власників суб'єкта господарювання.

Проблематика фінансового менеджменту та його ролі в управлінні підприємством є предметом дослідження багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів, зокрема І. Бланка, Є. Бріхгема, К. Васьківської, П. Гавриленко, Ю. Дуднева, Н. Ковальчук, Т. Коупленда, О. Непочатенко, С. Пташник та інших. Проте, поява новітніх підходів та інноваційних технологій, що підвищують якість, швидкість та ефективність формування та використання фінансових ресурсів підприємства, зумовлюють зміну підходів до організаційних, методологічних, технологічних аспектів фінансового менеджменту на підприємстві.

Загалом фінансовий менеджмент розглядають як комплексну систему принципів і методів розвитку і реалізації управлінських рішень, спрямованих на формування, розподіл та використання фінансових ресурсів підприємства та організації його грошових потоків з метою досягнення оперативно-тактичних та стратегічних цілей [1].

З огляду на те, що фінансовий менеджмент покликаний забезпечити всебічне управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання, на наш погляд у його структурі доцільно виокремити такі складові елементи [4]:

- кредитний менеджмент – є комплексом методів та способів формування та використання позикових ресурсів підприємства та є необхідним в процесі політики формування фінансового капіталу суб'єктів господарювання. Ефективне управління позиковими ресурсами дозволяє підприємству розширити обсяги свого фінансування, забезпечити зростання фінансового потенціалу підприємства й приросту його рентабельності;

- інвестиційний менеджмент – система способів та методів, що забезпечує можливість проведення інвестиційного аналізу на підприємстві, дозволяє управляти фінансовими та реальними інвестиціями, що лежить в основі формування інвестиційного портфеля на підприємстві. Це дозволяє фінансовим службам суб'єктів господарювання здійснювати вартісно-орієнтоване управління інвестиційними ресурсами підприємства та підвищувати ефективність його інвестиційних проєктів на основі мінімізації фінансових ризиків;

- операційний менеджмент – це управління операціями придбання необхідних ресурсів, їх трансформації в готовий продукт та доставка їх споживачу [3]. Роль операційного менеджменту у структурі фінансового менеджменту є беззаперечною, оскільки побудова ланцюгів операцій, готовність переходу на нові більш технологічні операції дозволяють підприємству підвищити свою ринкову ефективність та більш

оптимально використовувати не лише матеріальні, трудові ресурси, а й фінансові;

- податковий менеджмент – управління фінансами суб'єкта господарювання є неможливим без оптимізації податкових платежів та формування ефективної податкової політики підприємства. Податковий менеджмент передбачає можливість мінімізації податкових платежів шляхом використання усіх можливостей чинного правового поля та етичних норм, а саме через можливість обрання тієї чи іншої організаційно-правової форми господарювання, певної системи оподаткування, форми розрахунків між покупцями та продавцями тощо. Усе це в сукупності дозволяє підприємству оптимізувати вихідні грошові потоки підприємства, скоротити податкові втрати підприємства, максимізувати прибуток суб'єкта господарювання.

- інноваційний менеджмент – як складова фінансового менеджменту повинен забезпечувати формування ефективного інвестиційного портфелю підприємства за критеріями прибутковості, ризику та ліквідності. Усе це в комплексі дозволяє сформувати раціональну інноваційну політику підприємства, віднайти інноваційний проєкт з найвищим рівнем прибутковості, а отже – оптимізувати втрати та витрати підприємства, пов'язані з реалізацією інноваційного проєкту та підвищити ефективність управління фінансовими ресурсами у перспективних періодах;

- антикризовий менеджмент – у системі фінансового менеджменту передбачає управління фінансовими ресурсами підприємства, що перебуває у фінансовій кризі або є сукупністю методів, як сприяють ідентифікації загроз нормальній фінансовій діяльності суб'єкта господарювання. На наш погляд, антикризовий менеджмент є невід'ємною частиною управління фінансовими ресурсами суб'єкта господарювання, оскільки дозволяє знизити ступінь впливу фінансової кризи на фінансові результати діяльності підприємства, вивести підприємство із кризового стану шляхом його фінансового оздоровлення, відновити його неплатоспроможність та фінансову стійкість підприємства, що у свою чергу забезпечить фінансову рівновагу та безпеку суб'єкта господарювання.

Отже, на наш погляд, такі складові фінансового менеджменту всебічно відображають особливості управління фінансовими ресурсами суб'єктів господарювання, а система фінансового менеджменту на підприємстві є невід'ємним елементом ефективного функціонування суб'єкта господарювання.

Список використаних джерел:

1. Непочатенко О.О., Пташник С. А. Фінансовий менеджмент як необхідна складова ефективної системи управління підприємством. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2021/13.pdf (дата звернення 18.08.2022).
2. Свіжевський В., Керімова Ю. Роль фінансового менеджменту на підприємстві. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/186-1.pdf> (дата звернення 18.08.2022).
3. Кушнірук В.С. Операційний менеджмент: опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання. Миколаїв: МНАУ, 2017. 124 с.
4. Сташук О. В. Фінансовий менеджмент: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання освітнього ступеня «магістр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Луцьк, 2021. 109 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20647/1/FM_lectures.pdf (дата звернення 19.08.2022).